

greppa näringen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Greppas fosforenkät

**- 3 887 bönder tycker till om fosforåtgärder i
jordbruket**

Johan Malgeryd

2018-11-29

Kort om enkäten

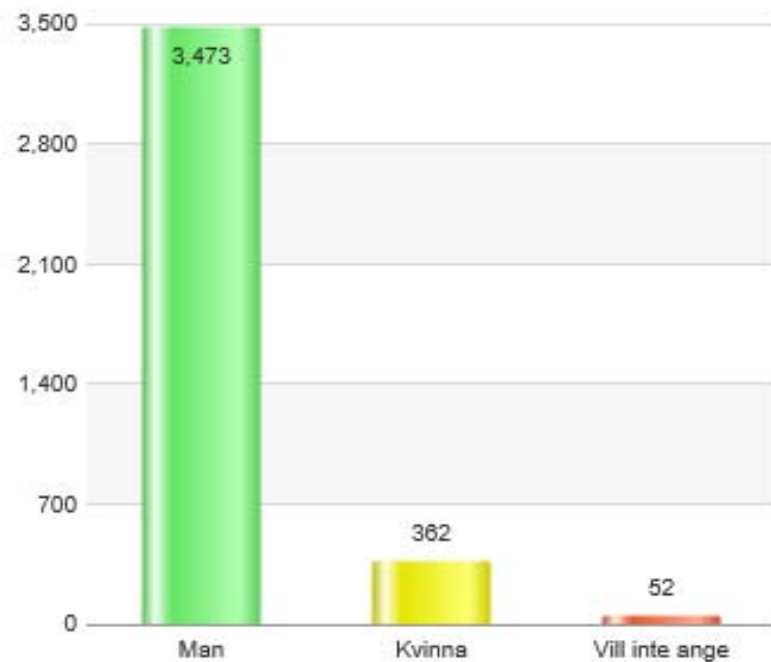
- › Webbenkät, skickades ut till **alla lantbrukare med >20 ha åker** som har en e-postadress i SAM-registret (totalt 13 861 st)
- › Vi fick in **3 887 svar** (28 % svarsfrekvens!)
- › Både Greppa-medlemmar och **icke Greppa-medlemmar** har svarat
- › Nordiska Undersökningsgruppen (NU) gjorde jobbet på uppdrag av Greppa Näringen
- › Storlek (antal ha) och fördelning mellan län i det närmaste identiska om man jämför dem som svarat med hela urvalet → **hög reliabilitet** enlig NU

Vi ställde frågor om:

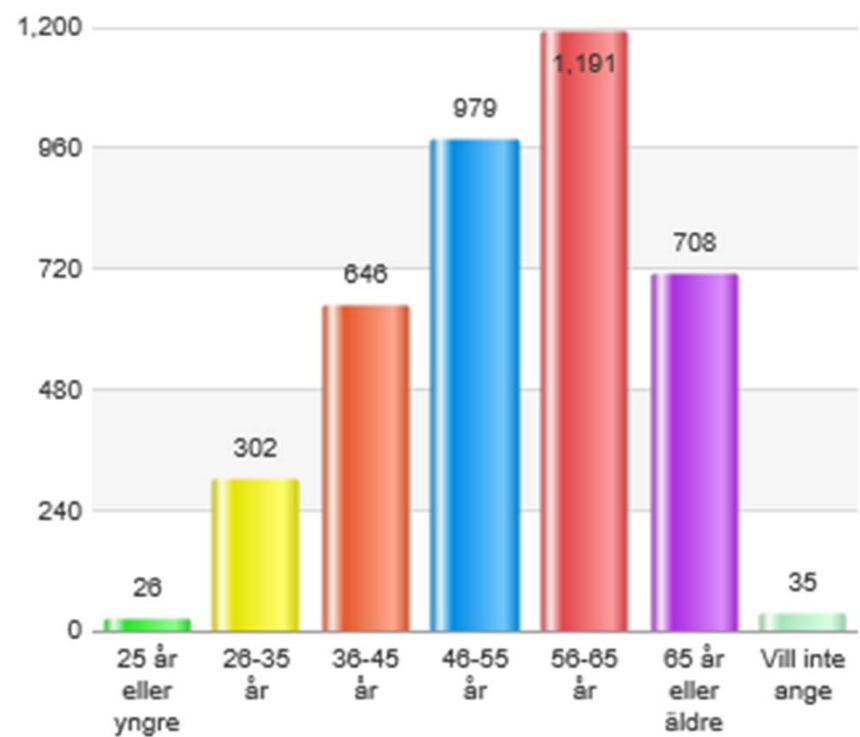
- A. Bakgrundsinformation
 - B. Gårdens växtnäringsbalans
 - C. Fosforrådgivning
 - D. Markkartering och fosforgödsling
 - E. Jorderosion och gräsbevuxna skyddszoner
 - F. Fosfordammar och våtmarker
 - G. Strukturkalkning
 - H. Täckdikning och kalkfilterdiken
 - I. Fosfor i utfodring
-

Köns- och åldersfördelning

A1a. Kön?

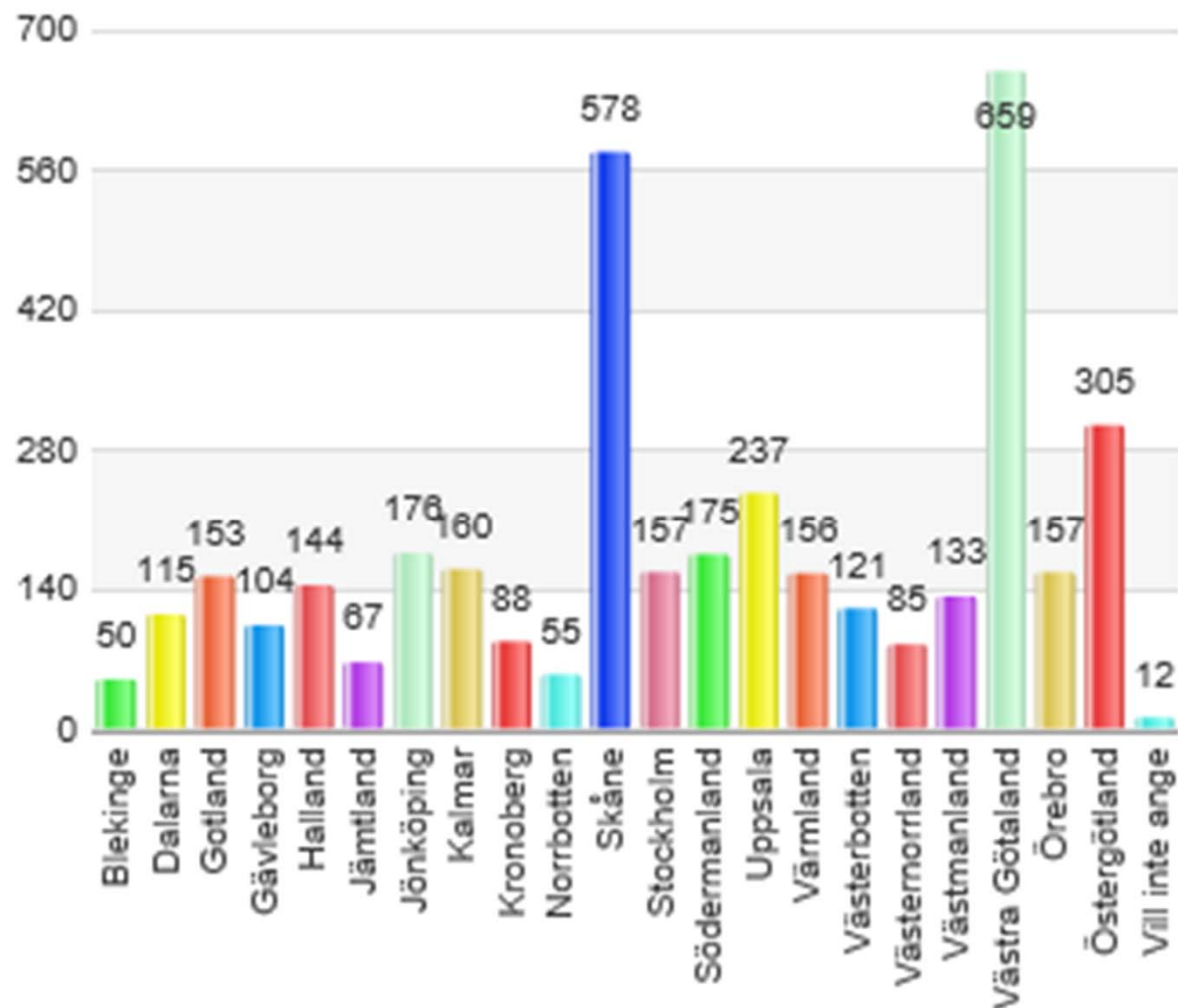

A1b. Ålder?

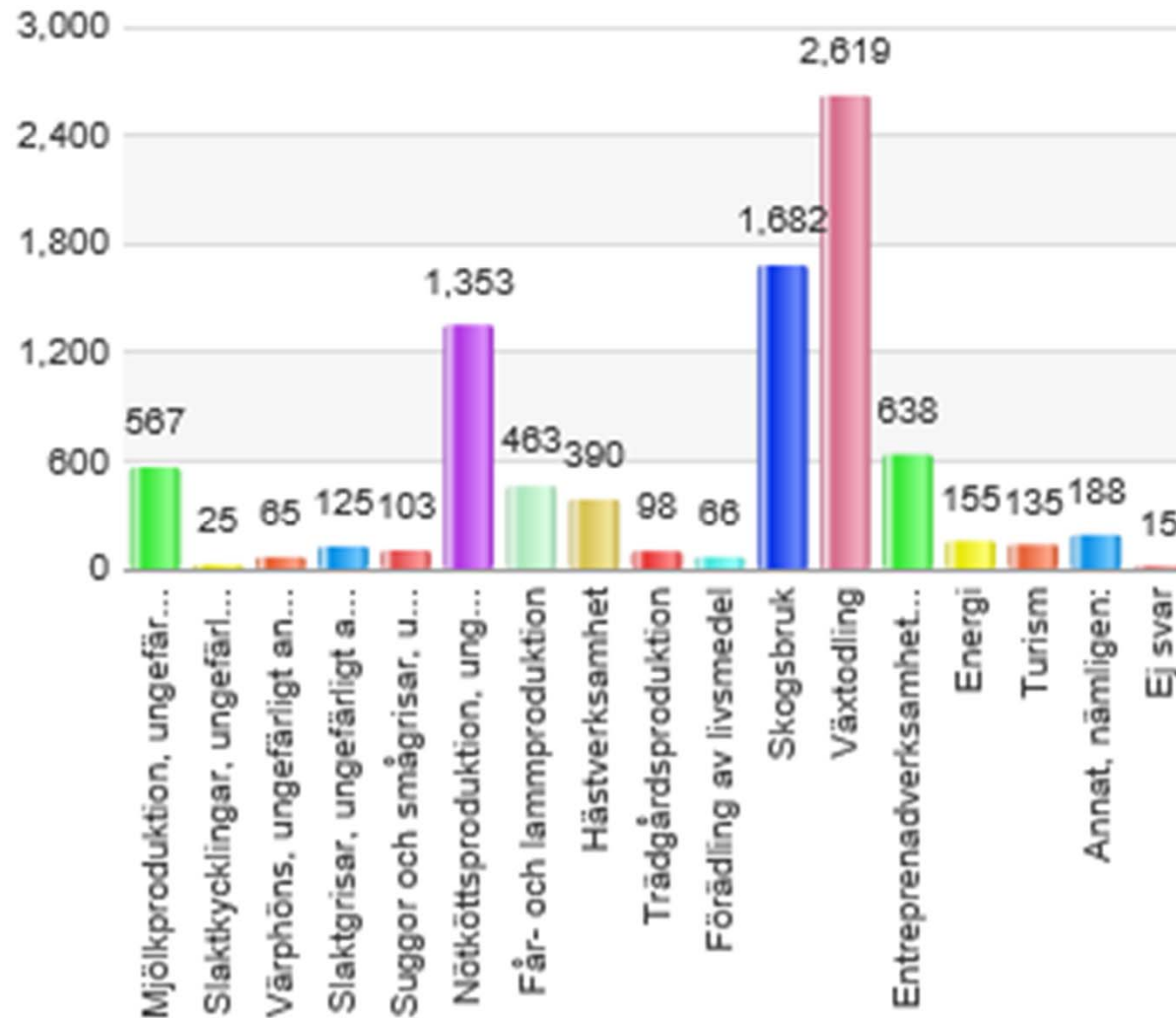
Antal svar per län

A2. Vilket län bor du i?

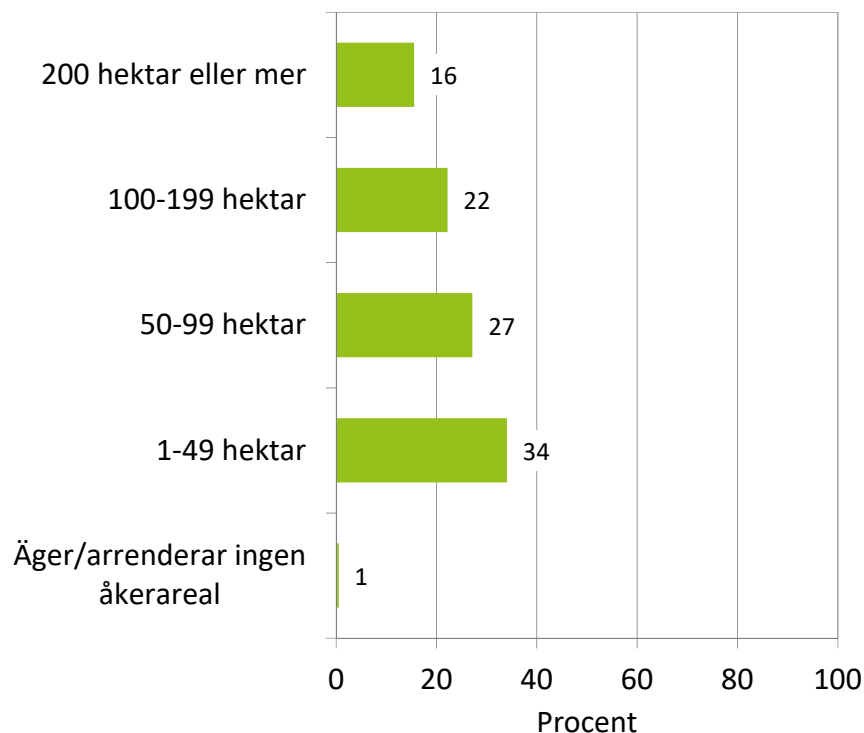
Produktionsinriktning (flervalsfråga)

A3. Vilken typ av verksamhet har du i ditt företag/på gården?

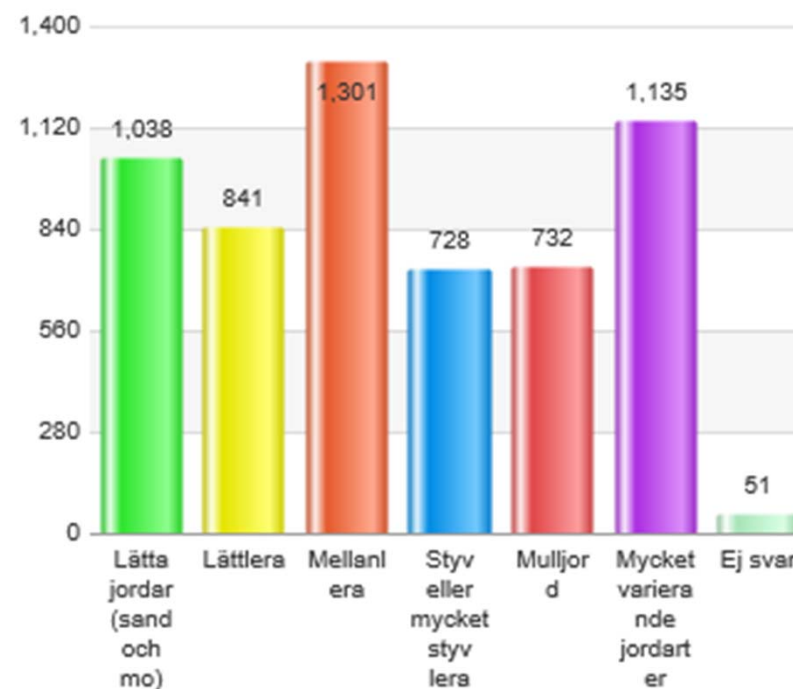

Areal och dominerande jordarter

*A4. Hur många hektar åker brukar du?
(både ägd och arrenderad)*

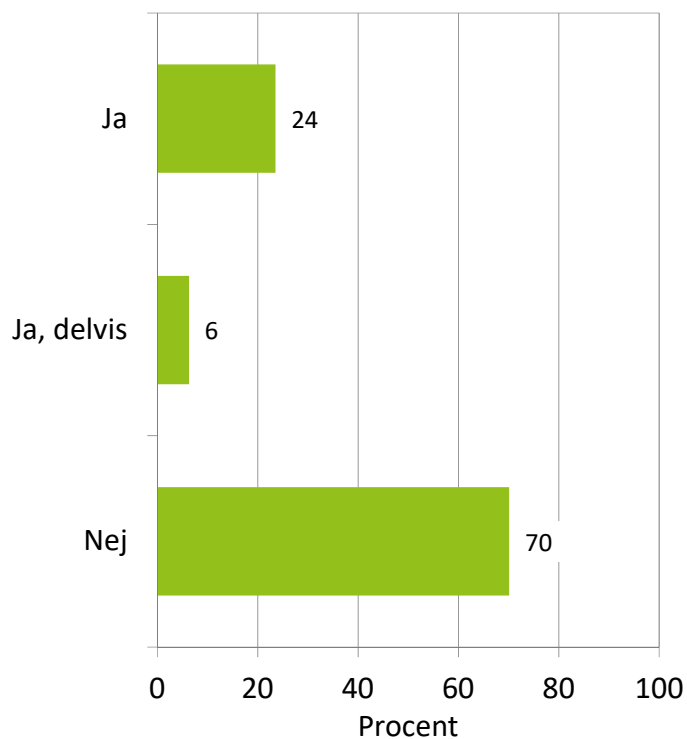

A5. Vilka jordar har du mest av på din gård? (flervalsfråga)

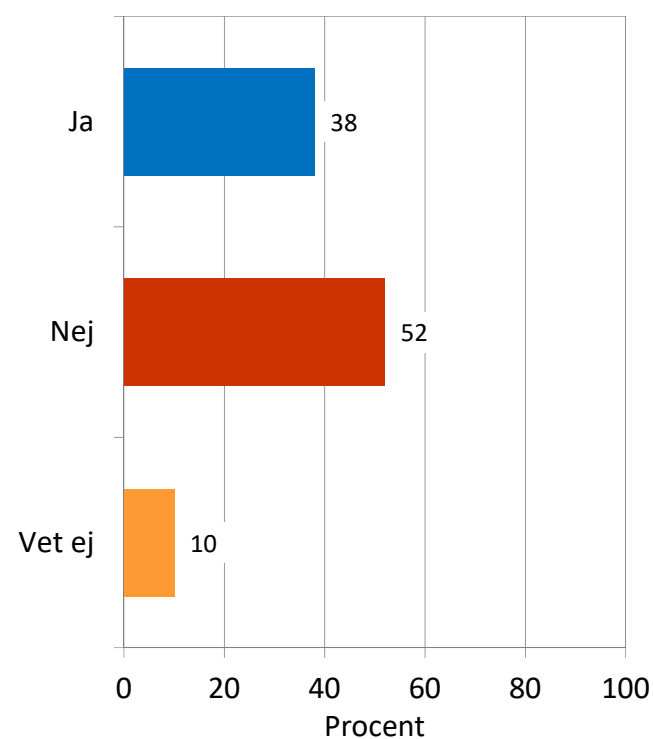

Andel EKO, Greppa-medlem eller ej

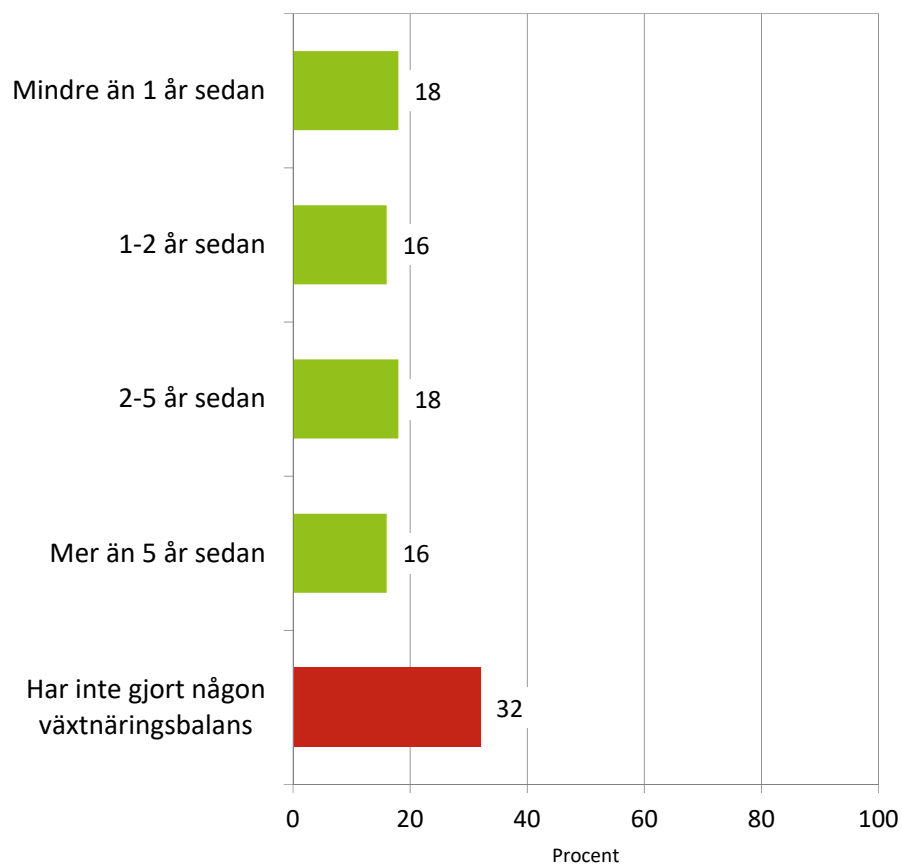
A6. Driver du gården ekologiskt?

A7. Är du medlem i Greppa Näringen?

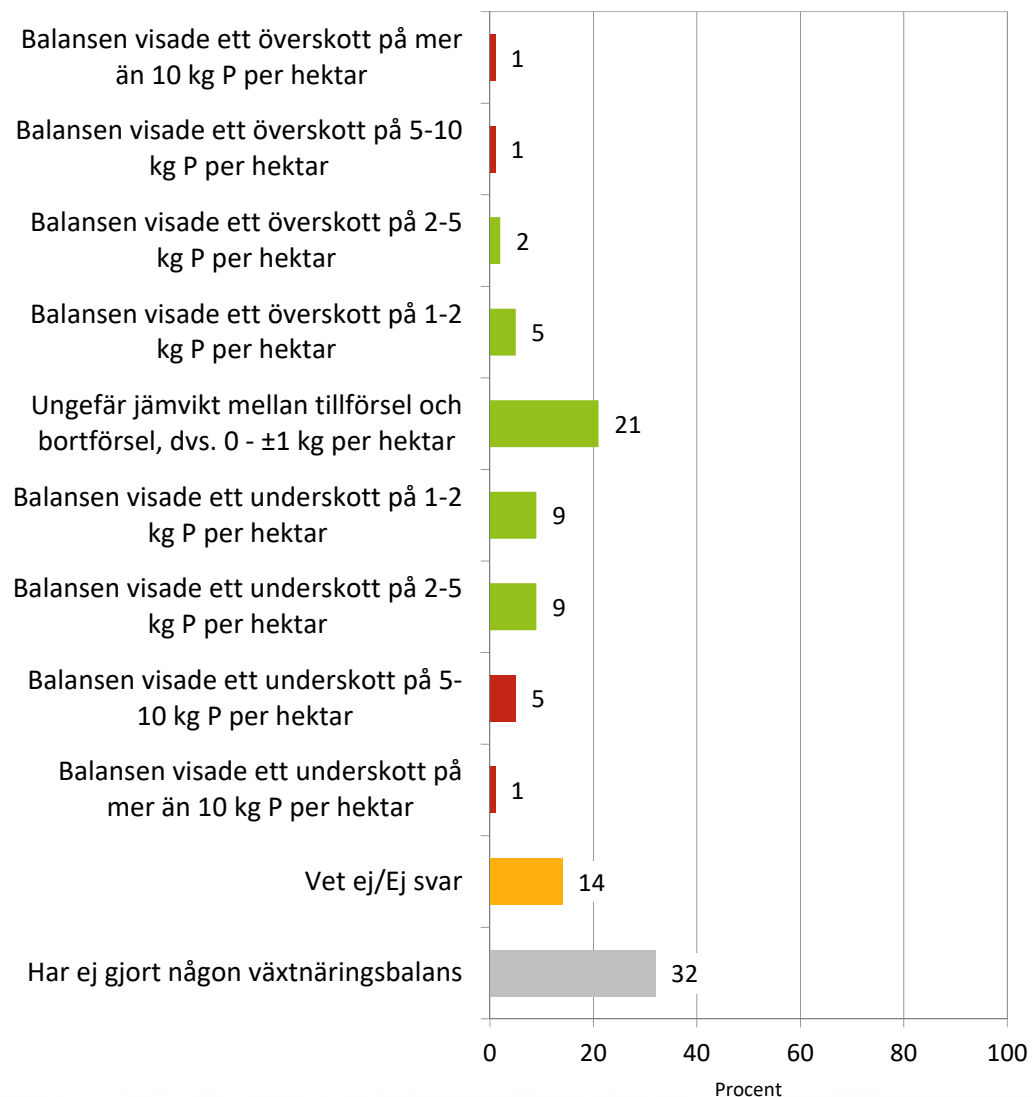

B1. När gjorde du senast en växtnäringsbalans?

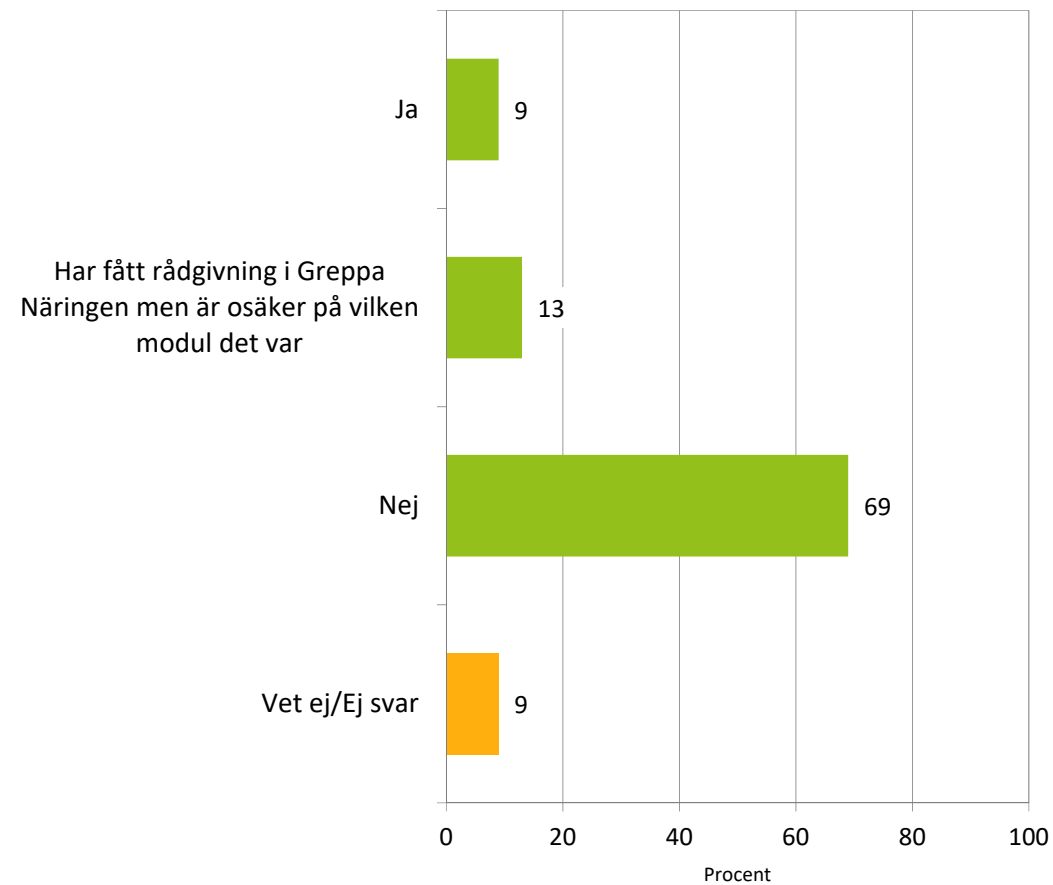
Över- eller underskott av fosfor?

B2. Hade du underskott eller överskott på fosfor i senaste växtnäringsbalansen?

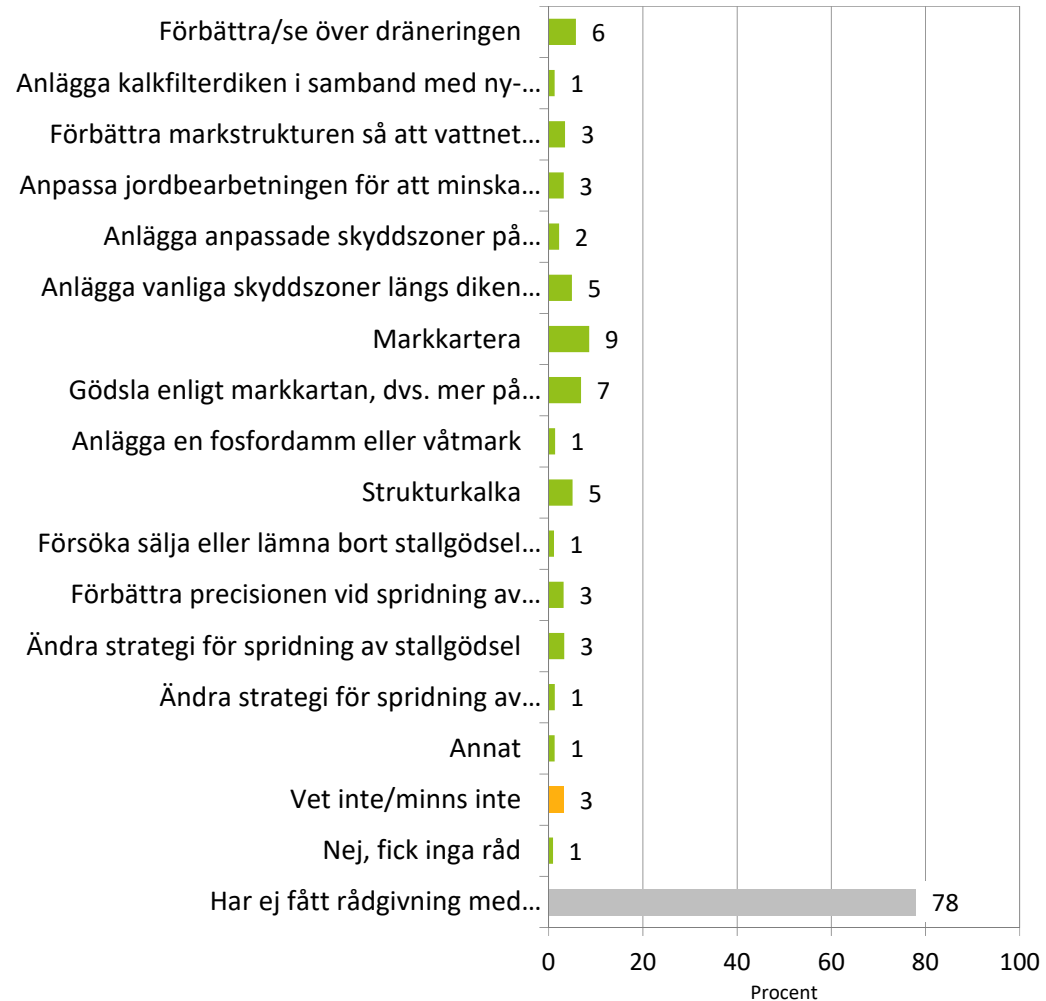

Fosforrådgivning inom Greppa

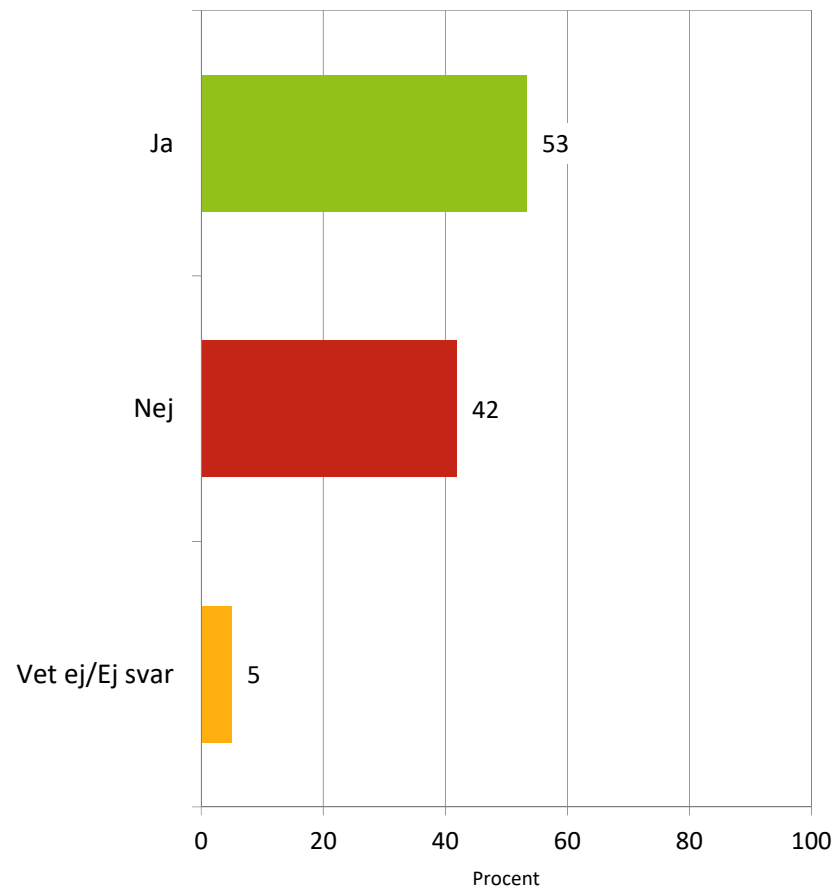
C1. Har du fått rådgivning med fosforstrategimodulen i Greppa Näringen?

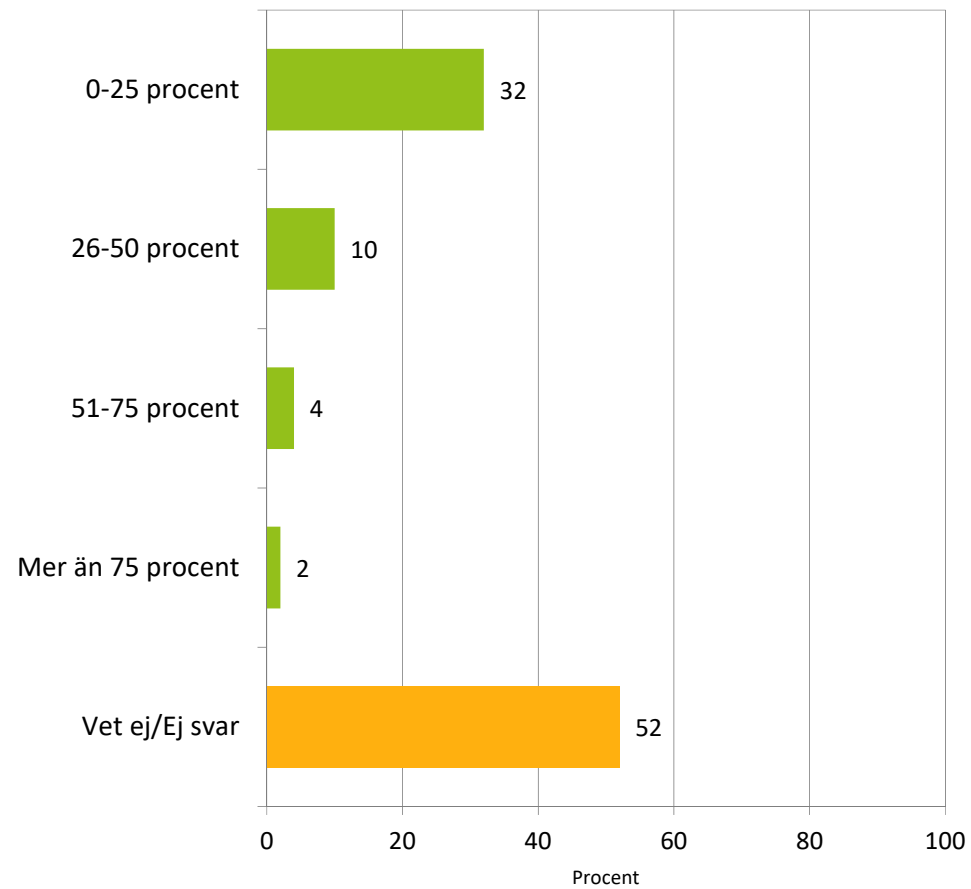
C2. Fick du några konkreta råd om åtgärder för att öka fosforutnyttjandet och minska fosforläckaget, i så fall vilka?

D1. Har du en aktuell markkarta för dina fält? (max 10 år gammal)

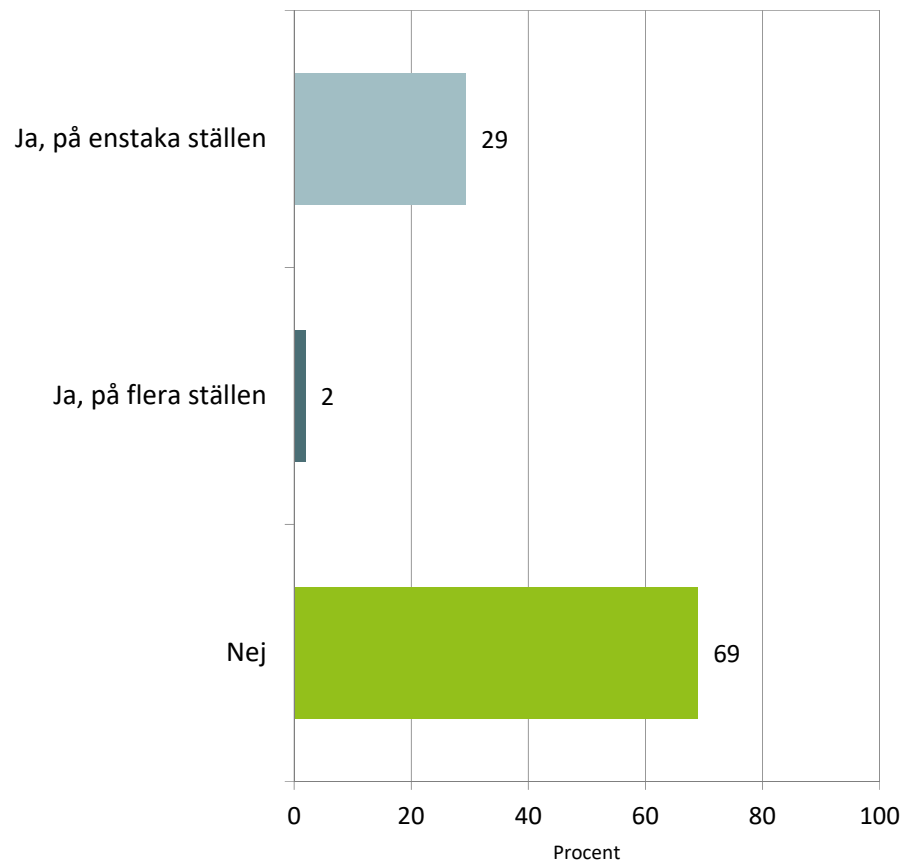

D2. Hur stor andel av din åkerareal har fosforklass IVB eller V?

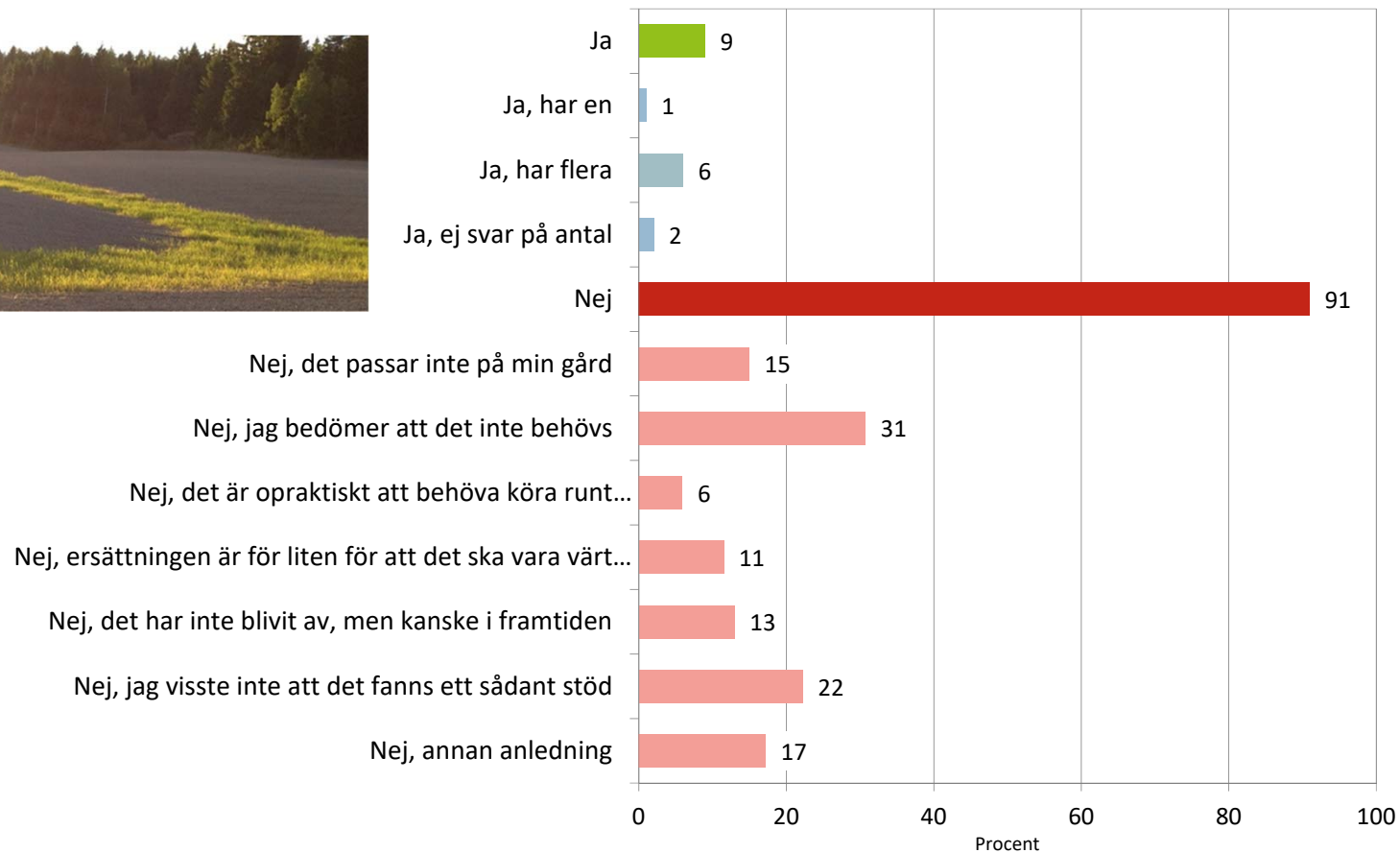
Erosion på fälten

E1. Har du sett att det under vissa tider på året rinner vatten på markytan eller uppstår fläckvis jorderosion på något av dina fält?

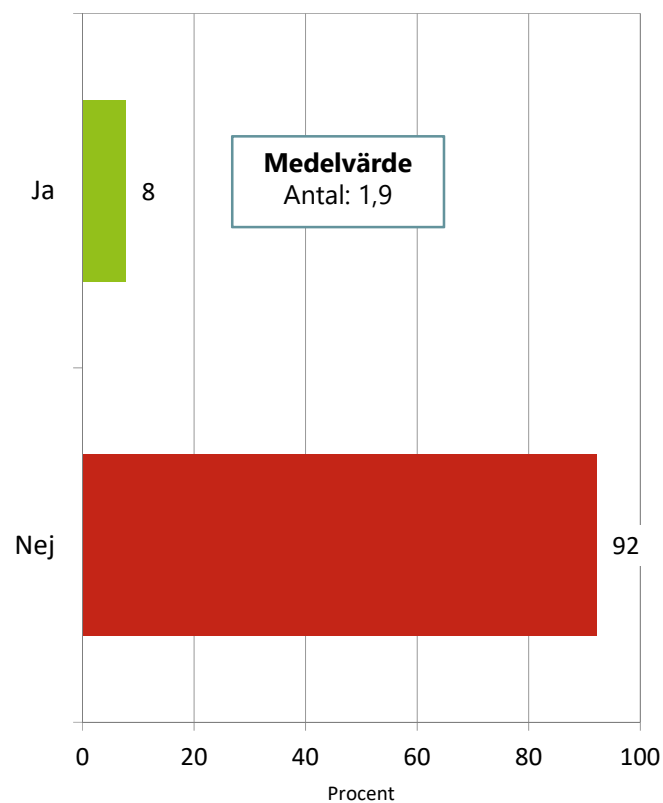

Anpassade skyddszoner

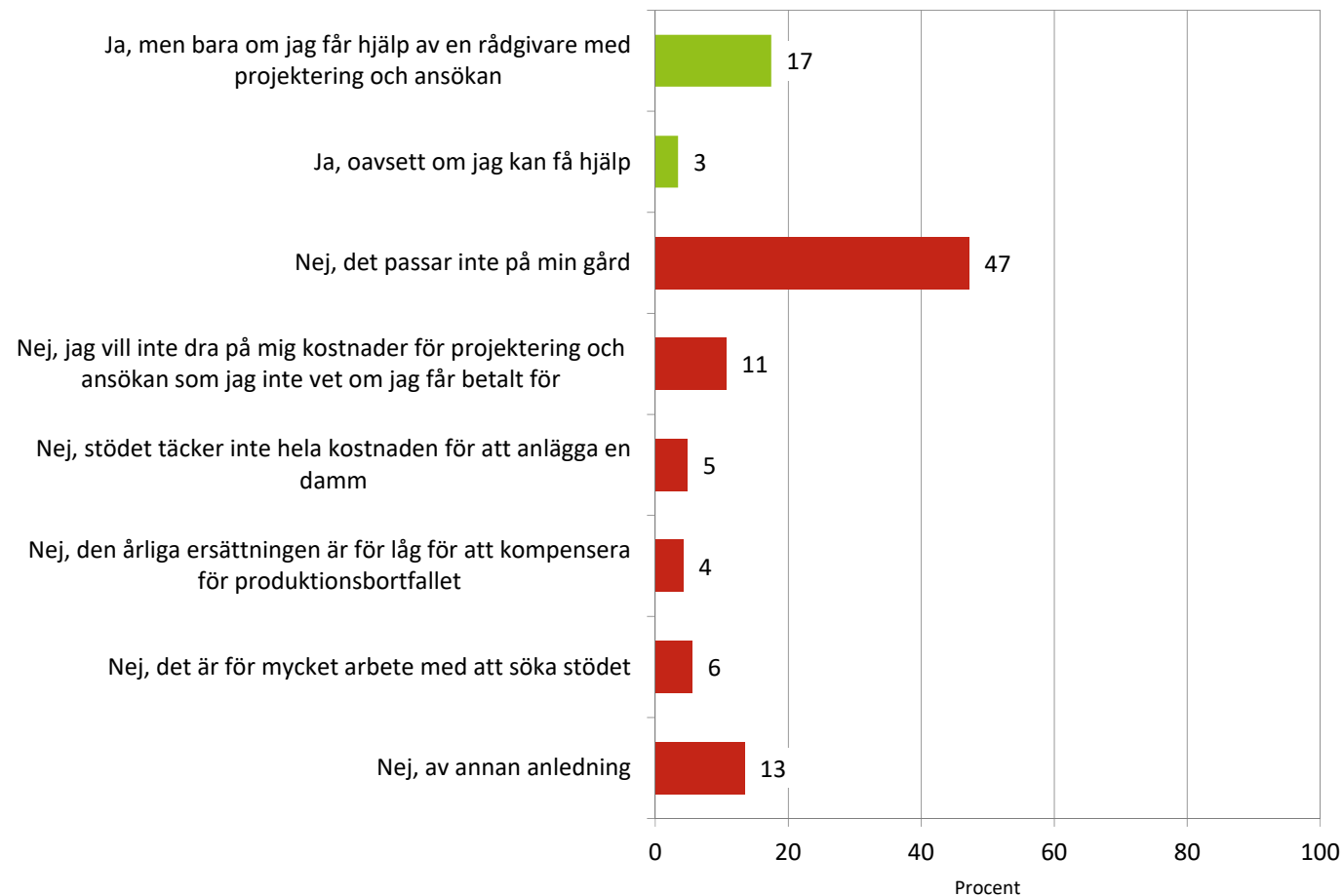
E3. Det finns miljöersättning för gräsbevuxna skyddszoner runt dräneringsbrunnar eller inne på fältet där jorderosion sker. Har du anlagt en eller flera sådana så kallade anpassade skyddszoner? Om nej, varför inte?

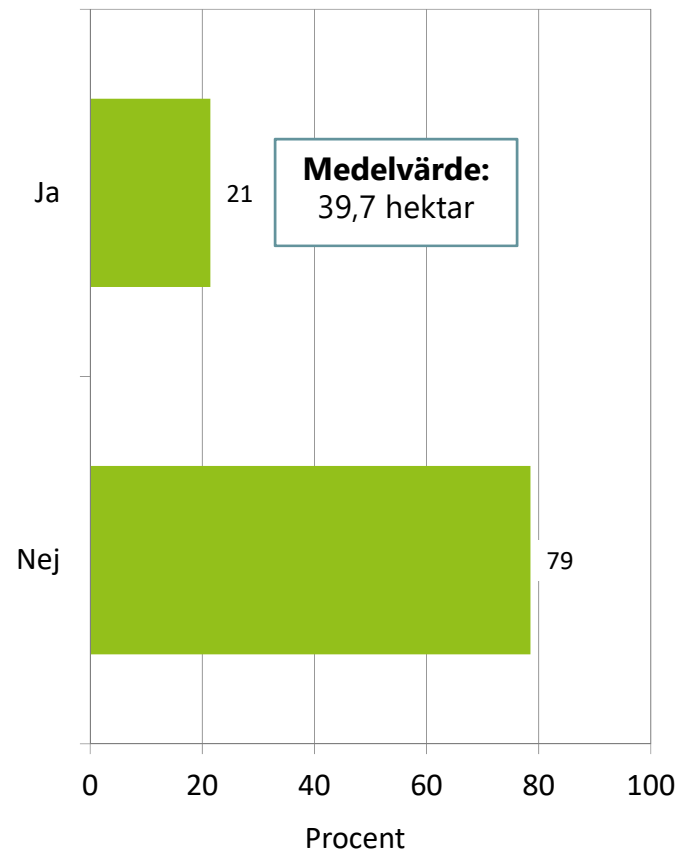
F1. Har du en eller flera fosfordammar på din gård?

F2. Kan du tänka dig att anlägga en/ytterligare en fosfordamm?

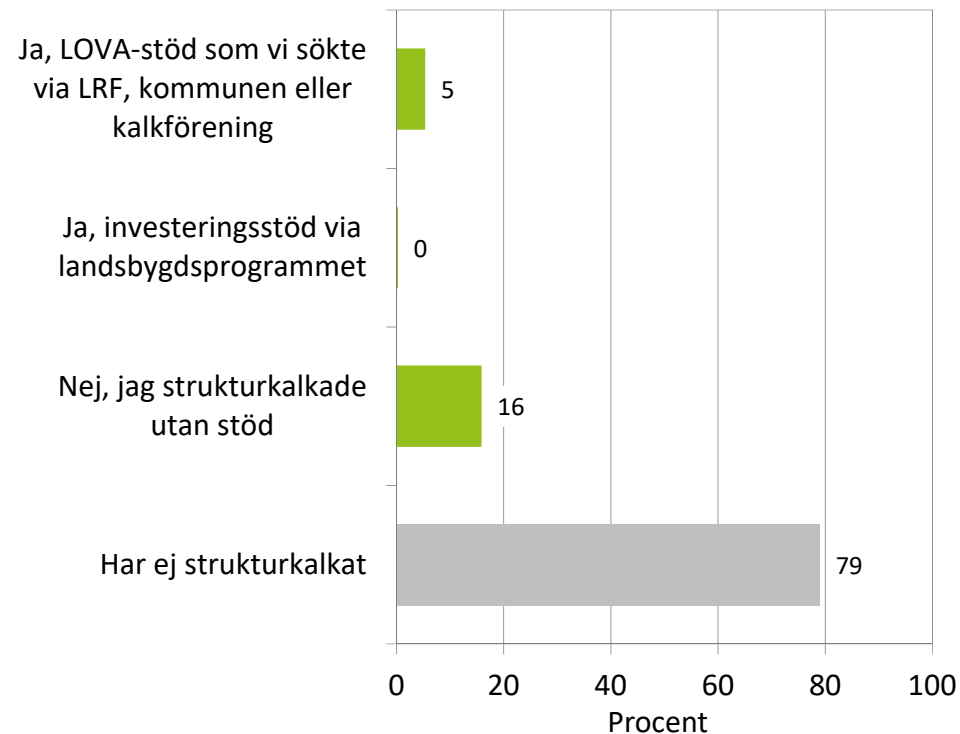

G1. Har du strukturkalkat någon åkermark sedan år 2010?

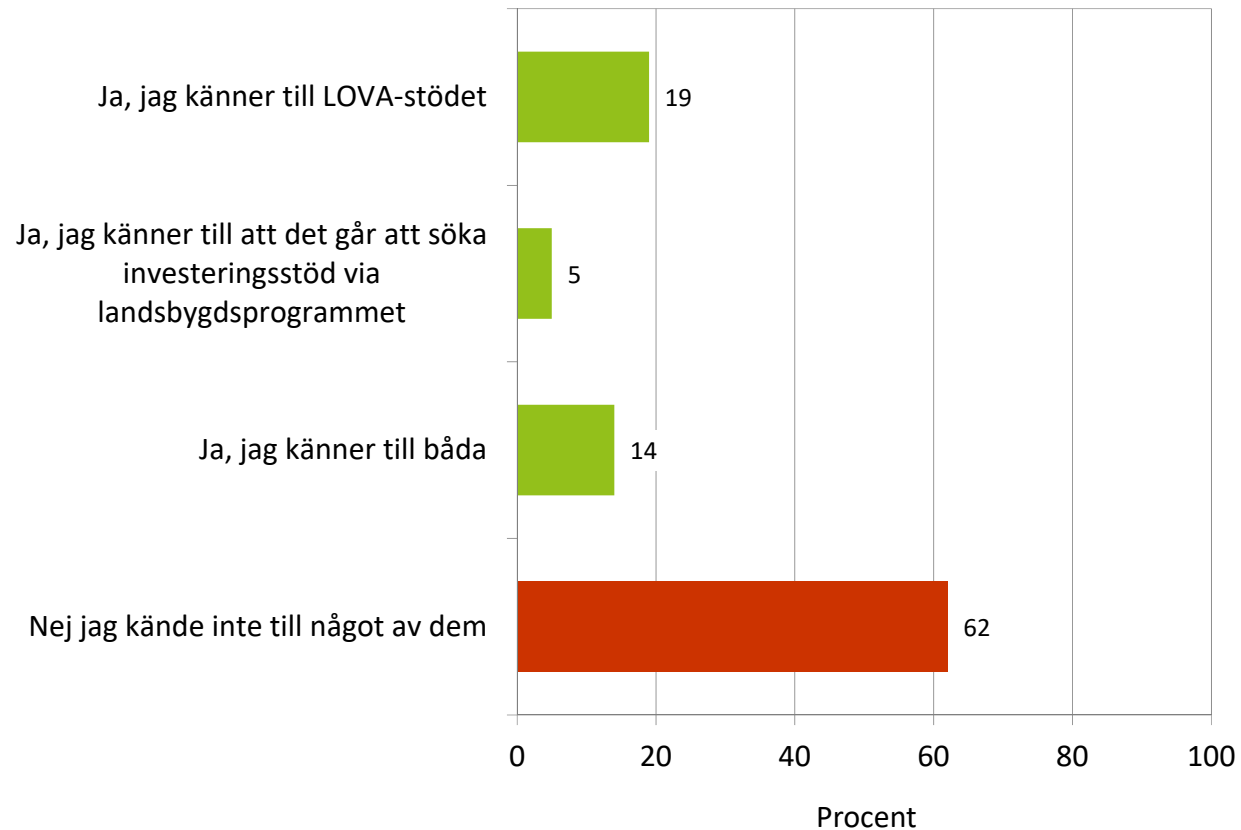
Stöd till strukturalkning I

G2. Fick du ersättning från LOVA-stödet eller investeringsstöd via landsbygdsprogrammet från länsstyrelsen vid strukturalkningen?

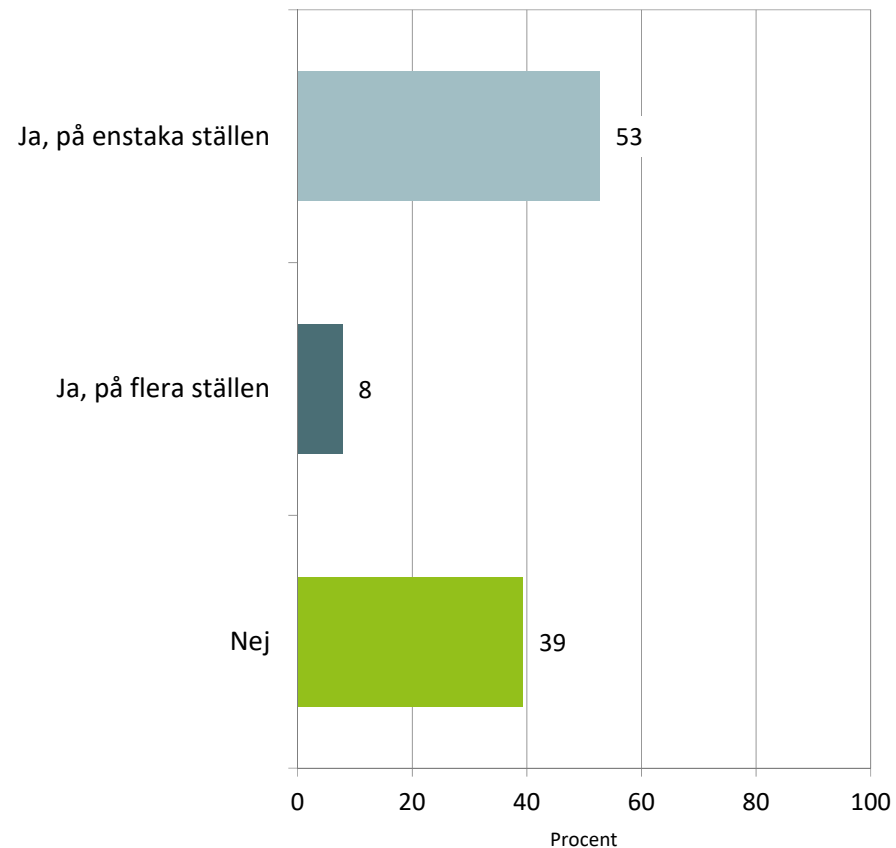
Stöd till strukturkalkning II

G3. Känner du till att det finns två olika stöd för strukturkalkning?

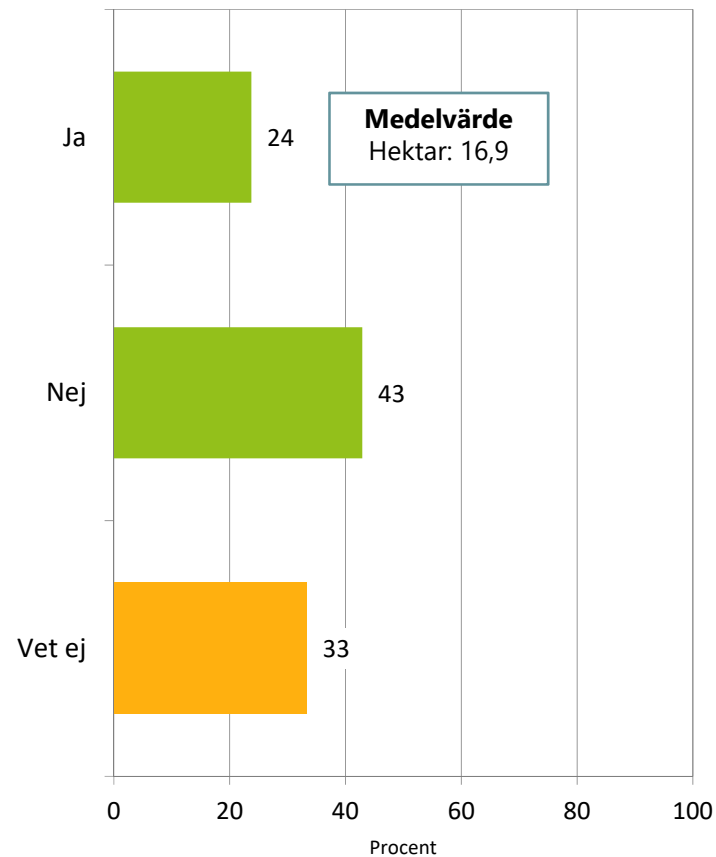
Stående vatten och dålig dränering

H1. Har du problem med stående vatten och dålig dränering på dina fält?

Planer på att om- eller nytäckdika

H4. Planerar du att om- eller nytäckdika inom de närmaste fem åren framöver?

Det går att se mönster...

D1. Har du en aktuell markkarta för dina fält? (max 10 år gammal)

	200+ ha	100- 199 ha	50-99 ha	-49 ha	Medlem i GN	Ej medlem i GN
Ja	84%	67%	50%	33%	77%	38%
Nej	14%	29%	46%	60%	22%	56%
Vet ej/Ej svar	1%	3%	4%	7%	1%	6%

G3. Känner du till att det finns två olika stöd för strukturkalkning?

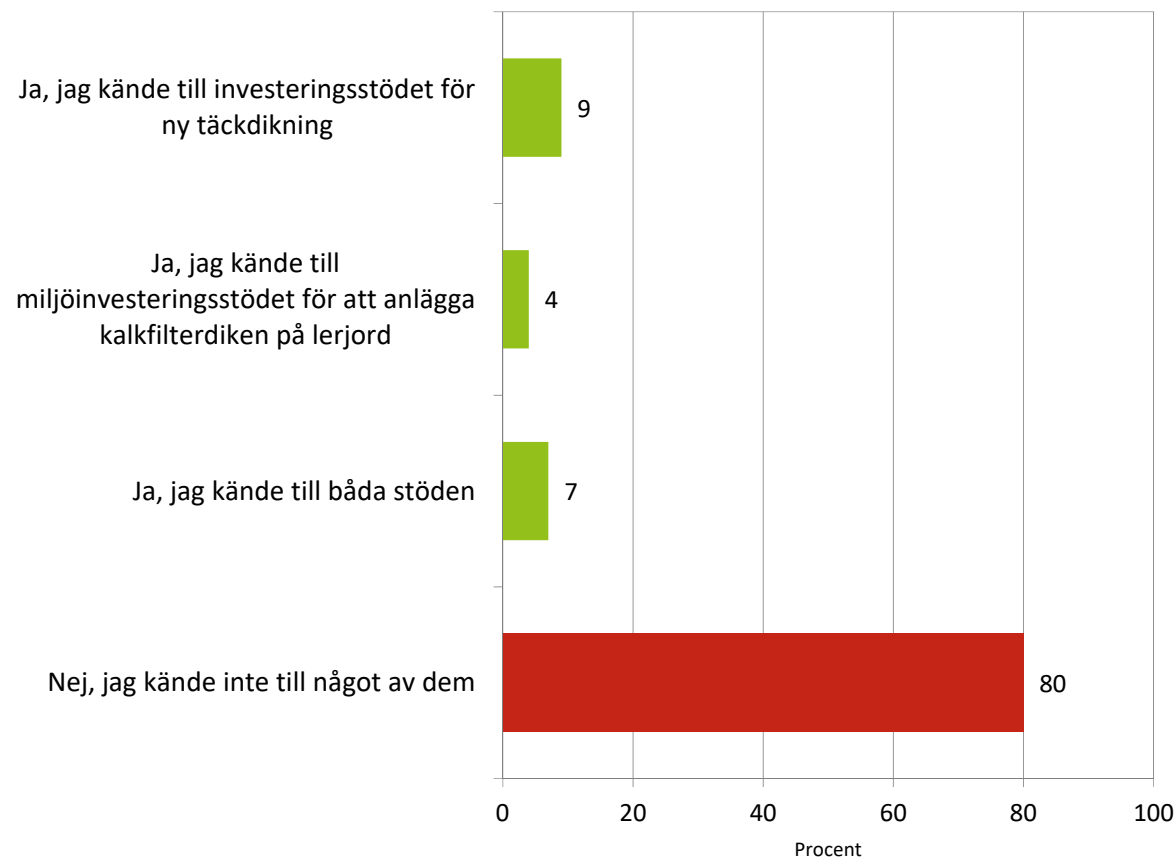
	200+ ha	100- 199 ha	50-99 ha	-49 ha	Medlem i GN	Ej medlem i GN
Ja, LOVA-stödet	36%	24%	17%	8%	27%	14%
Ja, investeringsstödet	6%	5%	6%	4%	6%	4%
Ja, känner till båda	23%	18%	12%	9%	20%	11%
Nej, inte något av dem	35%	53%	65%	79%	48%	71%

H4. Planerar du att om- eller nytäckdika inom de närmaste fem åren framöver?

	200+ ha	100- 199 ha	50-99 ha	-49 ha	Medlem i GN	Ej medlem i GN
Ja	48%	30%	19%	13%	32%	18%
Nej	21%	35%	47%	55%	36%	48%
Vet ej	31%	36%	33%	32%	32%	33%
	26-35 år	36-45 år	46-55 år	56-65 år	65- år eller äldre	
Ja	40%	36%	25%	20%	11%	
Nej	26%	30%	36%	49%	62%	
Vet ej	34%	34%	39%	31%	27%	

Kännedom om investeringsstöd

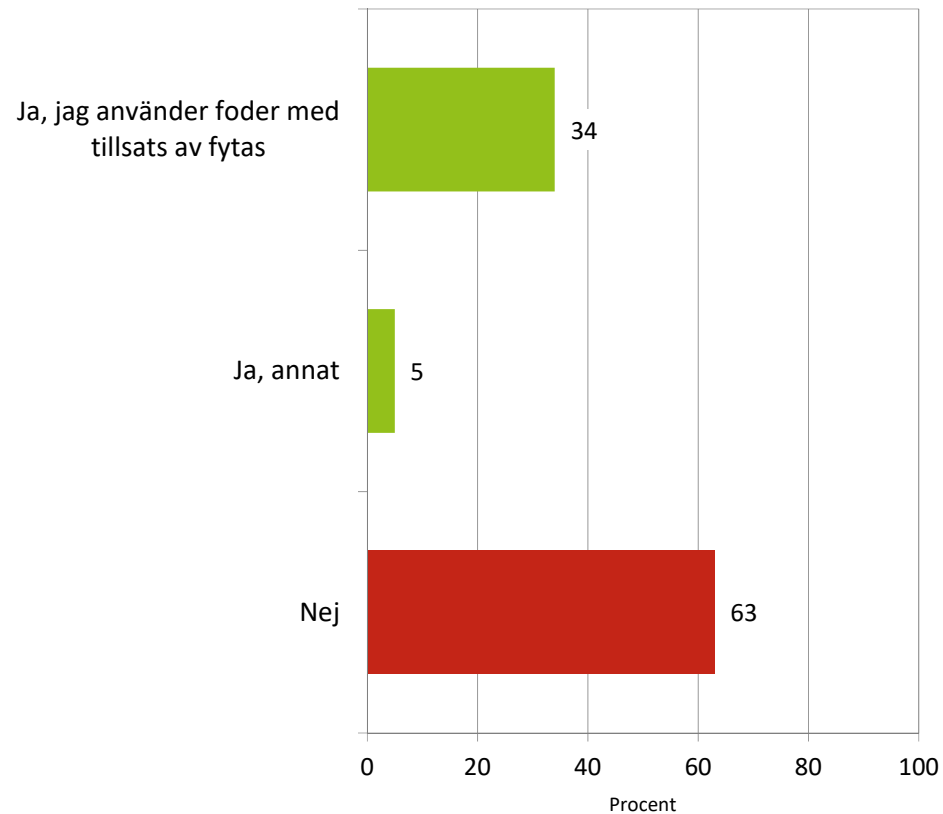
H6. Visste du att du i många län kan få investeringsstöd via landsbygdsprogrammet för att om- eller nytäckdika och miljöinvesteringsstöd för merkostnaden för att blanda in kalk i återfyllnadsmaterialet?

Fosfor i utfodringen – fjäderfä

I2. Har du gjort något som ökar fosforutnyttjandet i foder till höns eller slaktkycklingar?

Bas: De 2 % (n = 88) som har slaktkycklingar eller värphöns

- › Medlemmar i Greppa Näringen och lantbrukare med stora gårdar är mer insatta och gör fler miljöåtgärder än icke-medlemmar och de som har mindre gårdar.
- › Det är vanligare med underskott än överskott i fosforbalansen. Några få procent har stora överskott – dem skulle vi behöva nå med rådgivning!
- › De vanligaste råden bland dem som fått fosforrådgivning var att markkartera, gödsla enligt markkartan och förbättra/se över dräneringen.
- › Bara drygt hälften har en aktuell markkarta (högst 10 år gammal). Vi behöver prata mer om markkartering!
- › 62 % kände inte till något av stöden för strukturkalkning och 80 % kände inte till stöden till dränering och anläggning av kalkfilterdiken. Vi behöver prata mer om stöden också!

Slutsatser II

- › Tre fjärdedelar av de 21 % som uppger att de har strukturerkalkat sedan 2010 har gjort det utan stöd. Mindre än en procent har gjort det med investeringsstöd från landsbygdsprogrammet! Det ger anledning att fundera över stödets utformning i nästa landsbygdsprogram.
- › Var femte lantbrukare kan tänka sig att anlägga en fosfordamm. Av dessa vill 85 % ha hjälp av en rådgivare med projektering och ansökan.
- › Nästan tre fjärdedelar av dem som har grisar och två tredjedelar av dem som har mjölkkor har gjort något för att förbättra fosforutnyttjandet i fodret. För fjäderfäproducenter är motsvarande siffra 37 %.
- › Runt 35 % av dem som har grisar och fjäderfä uppger att de använder fytas i fodret. För dem som inte gör det stämmer inte schablonvärdena för fosforutsöndring i VERA och föreskrifterna.

